

ວັນທີ 16 ມັງກອນ 2013

ບົດຂ່າວໜັງສືພິມ

ສະຖານທີ່ຕິດຕໍ່ພົວພັນກະຊວງສື່ສານ:

ພຽນປອນ ດິດຕີ, ຜູ້ປະສານງານດ້ານໂຄສະນາ, ອົງການແມ່ນ້ຳນາໆຊາດ, ປະຈຳປະເທດໄທ
E: pai@internationalrivers.org, P: +66 814 220 111.

ລາມທິ ທູຍ ສູ, ຜູ້ປະສານງານເຄືອຂ່າຍແມ່ນ້ຳຫວຽດນາມ ແລະ ຜູ້ອຳນວຍການສູນຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ພັດ
ທະນາສັງຄົມ (CSR), ຫວຽດນາມ. E: csrd.hue@gmail.com, P: +84 945503508.

ຈິດ ສາມອາດ, ຜູ້ອຳນວຍການຝ່າຍບໍລິຫານງານ, ສະພາອົງການທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານແຫ່ງກຳປູເຈຍ, ປະ
ເທດກຳປູເຈຍ. E: samath@ngoforum.org.kh, P: +855 12 928 585.

ເທບ ບັນນາລິດ, ປະທານຄະນະກຳມະການສະເພາະກິດອົງການຮ່ວມມືດ້ານແມ່ນ້ຳໃນກຳປູເຈຍ ແລະ ຜູ້
ອຳນວຍການຝ່າຍບໍລິຫານງານແຫ່ງສະມາຄົມປົກປັກຮັກສາວັດທະນະທຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (CEPA),
ກຳປູເຈຍ, E: tep@cepacambodia.org, T: +855 12 895 624.

ນິວັດ ຮອຍແກ້ວ, ກຸ່ມອານຸລັກຊຽງຂອງ, ແຂວງຊຽງຮາຍ, ປະເທດໄທ. E: mekonglover@hotmail.com,
P: +66 89 955 7890.

**ເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ ບໍ່ໄດ້ນຳເຂົ້າປຶກສາໃນວາລະກອງປະຊຸມຂອງສະພາອົງການແມ່ນ້ຳຂອງ
ການຕັດສິນໃຈທີ່ບໍ່ເປັນລາງດີໃຫ້ແກ່ການຮ່ວມມືກ່ຽວກັບແມ່ນ້ຳຂອງໃນອະນາຄົດ**

ບາງກອກ, ປະເທດໄທ: ລັດຖະບານປະເທດພາຄີອົງການແມ່ນ້ຳຂອງບໍ່ພິຈາລະນານຳເອົາເຂື່ອນບັນຫາໄຊ
ຍະບູລີເຂົ້າປຶກສາຫາລືໃນວາລະກອງປະຊຸມປະຈຳປີສະພາຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງປະຈຳສັບປະດາ
ນີ້.

ທ່ານ ນິວັດ ຮອຍແກ້ວ ຈາກກຸ່ມອານຸລັກຊຽງຂອງ, ແຂວງຊຽງຮາຍ ກ່າວວ່າ “ຈາກຄວາມຫຼົ້ມເຫຼວໃນການ ແກ້ໄຂບັນຫາເຂື່ອນໄຊຍະບູລີໃນກອງປະຊຸມສະພາຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ, ລັດຖະບານປະເທດ ພາຄືກຳລັງພະຍາຍາມຫຼົບຫຼີກ ແລະ ປັດປ່າຍຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນເອງ”. “ຄວາມມິດງຽບຈະບໍ່ສາ ມາດປົກປັດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ບັນຫາທີ່ເກີດມາຈາກການພັດທະນາເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ, ເຂື່ອນແຫ່ງຄວາມພິນາດ ແລະ ເຂື່ອນອື່ນໃນອານາຄົດງຽບຫາຍໄປໄດ້.”

ໂດຍບໍ່ເອົາຫົວຂາດຕໍ່ທາງສຽງແຫ່ງຄວາມວິຕົກກັງວົນຕໍ່ຜົນກະທົບທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຈາກໂຄງການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຊ ຍະບູລີ ກ້ອງໜາຫຼຸຢູ່ຕໍ່ຢ່າງເນື່ອງກໍ່ຕາມ, ແຕ່ໃນເດືອນພະຈິກ, ປີ 2012 ທີ່ຜ່ານມານີ້ ລັດຖະບານລາວ ກໍ່ໄດ້ ຈັດຕັ້ງພິທີວາງສິລາລຶກການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນແຫ່ງດັ່ງກ່າວຂຶ້ນຢ່າງເປັນທາງການ. ມາຮອດງວນນີ້, ປະເທດສະ ມາຊິກພາຄືຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງກໍ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີຂໍສະໜູບໃດໆເລີຍຈາກຂະບວນການປຶກສາຫາ ລືໃນເບື້ອງຕົ້ນ. ລັດຖະບານລາວໄດ້ເພີກເສີຍຕໍ່ຂໍສະເໜີຂອງລັດຖະບານກຳປູເຈຍ ແລະ ຫວຽດນາມທີ່ໃຫ້ ຝ່າຍລາວດຳເນີນການປະເມີນຜົນກະທົບຂວ້າມຊາຍແດນຈາກໂຄງການທີ່ອາດມີຕໍ່ປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ຫວຽດນາມ ແລະ ໄດ້ເພີກເສີຍຕໍ່ຄຳແນະນຳຂອງກອງເລຂາຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ ທີ່ໄດ້ສະເໜີ ໃຫ້ໂຈະການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄປຈົນກວ່າຈະສຳເລັດການສຶກສາທີ່ຈຳເປັນກ່ຽວກັບເຂື່ອນສາກ່ອນ.

ໃນໜ້າໜັງສືພິມສະບັບລາຍວັນຂອງກຳປູເຈຍປະຈຳສັບປະດາແລ້ວນີ້, ລັດຖະມົນຕີກະຊວງສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງກຳປູເຈຍໄດ້ຖະແຫຼງຍ້າຍຖືງທ່າທີ່ຫຼັກໝັ້ນຂອງປະເທດໂດຍໄດ້ກ່າວວ່າ “ສົມເດັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ຮຸນເຊັນ ໄດ້ກ່າວວ່າດຽວນີ້ຍັງບໍ່ທັນມີການສຶກສາຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມວ່າໂຄງການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນນັ້ນຈະສົ່ງ ຜົນກະທົບຄືແນວໃດແກ່ພວກເຮົາ ແລະ ພວກເຮົາໄດ້ສະເໜີໃຫ້ລັດຖະບານລາວ ໂຈະການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນຊົ່ວ ຄາວກ່ອນ.” ຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນຕ່າງກໍ່ຍົກໃຫ້ເຫັນຄວາມວິຕົກຕໍ່ຜົນກະທົບຈາກເຂື່ອນແຫ່ງດັ່ງກ່າວເຊັ່ນດຽວກັນ. ໃນເດືອນພະຈິກຫວ່າງໜຶ່ງຜ່ານມານີ້, ລັດຖະບານສະຫະລັດອາເມລິກາ ໄດ້ປະກາດວ່າ “ເປັນໜ້າວິຕົກກັງ ວົນວ່າການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນກຳລັງດຳເນີນໄປກ່ອນການສຶກສາຜົນກະທົບສຳເລັດລົງ.”

“ເປັນເວລາຫຼາຍກວ່າສອງປີມາແລ້ວ, ການສະເໜີກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເກີດມີຄວາມແບ່ງແຍກ ຂຶ້ນໃນກຸ່ມລັດຖະບານໃນເຂດພາກພື້ນ ແລະ ໄດ້ກາຍເປັນປະເດັນບັນຫາໂຕ້ຖຽງອັນຮ້ອນແຮງທີ່ສຸດກ່ຽວ ກັບນ້ຳໃນໂລກ,” ກ່າວໂດຍ ທ່ານ ນາງ ພຽນປອນ ດິດຕີ ຈາກອົງການແມ່ນ້ຳນາໆຊາດ. “ໃນເມື່ອວ່າລາວ ໄດ້ປະຕິເສດສະເໜີມາທີ່ຈະໃຫ້ຄວາມຮ່ວມກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານຂອງຕົນ, ມັນກໍ່ບໍ່ເປັນເລື່ອງແປກແຕ່ຢ່າງ ໃດ ທີ່ວ່າບັນຫາເຂື່ອນບໍ່ໄດ້ຖືກນຳເຂົ້າໄປພິຈາລະນາໃນວາລະກອງປະຊຸມຂອງສະພາອົງການແມ່ນ້ຳຂອງ. ລັດຖະບານລາວໄດ້ລະເມີດຂໍ້ຕົກລົງແມ່ນ້ຳຂອງ, ໄດ້ສະເໜີຄຳເຫັດວ່າ ເຂື່ອນບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມຍືນ ຍົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ລັດຖະບານລາວຍັງໄດ້ເມີນເສີຍຕໍ່ມະຕິຄຳເຫັນລວມຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານການ

ປະມົງວ່າ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ການປະມົງທີ່ທາງໂຄງການໄດ້ສະເໜີນັ້ນເຫັນວ່າຈະບໍ່ມີປະສິດຜົນແຕ່ຢ່າງໃດ.”

“ລັດຖະບານໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ ມີອຳນາດທີ່ຈະປົກປ້ອງໄພພິບັດຕໍ່ຊັບສິນສ່ວນລວມ ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ຖ້າຫາກວ່າການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ ແລະ ເຂື່ອນແຫ່ງອື່ນໆໃນສາຍແມ່ນ້ຳຂອງຍັງຈະຄົບໜ້າຕໍ່ໄປ. ແຕ່ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ບັນຫານີ້ແມ່ນຂຶ້ນກັບການຕັດສິນໃຈດຳເນີນການເດັດຂາດຂອງລັດຖະບານປະເທດພາຄືອົງການແມ່ນ້ຳຂອງ ເພື່ອຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຢຸດຕິການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ ແລະ ເຂື່ອນອື່ນໆທັງໝົດໃນສາຍແມ່ນ້ຳຂອງ ຈົນກວ່າຈະມີການສຶກສາຜົນກະທົບ ແລະ ການປຶກສາຫາລືມວນຊົນເກີດຂຶ້ນ,” ກ່າວໂດຍທ່ານ ຈິດສາມອາດ, ສະພາອົງການທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານຂອງກຳປູເຈຍ.

“ພວກເຮົາສະເໜີມາຍັງລັດຖະບານໃນເຂດພາກພື້ນ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າກ່ອນທີ່ການກໍ່ສ້າງໂຄງການເຂື່ອນອື່ນໆຈະດຳເນີນຄົບໜ້າໄປ ຄວນໃຫ້ດຳເນີນການທົບທວນຂະບວນການປຶກສາຫາລືກ່ອນທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ໂຄງການອື່ນໆເດີນຕາມຮອຍບັນຫາດັ່ງທີ່ເກີດມີມາແລ້ວແບບຈາກໂຄງການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີອີກຕໍ່ໄປ.”

ໃນໄລຍະສີ່ປີຜ່ານໄປ, ອົງການສັງຄົມ, ສະຖາບັນການສຶກສາ, ນັກວິທະຍາສາດ, ລັດຖະບານຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ປະເທດສະມາຊິກອົງການແມ່ນ້ຳຂອງໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນເຖິງບັນຫາຄວາມວິຕົກຕໍ່ໄພຂົ່ມຂູ່ຈາກເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ ແລະ ເຂື່ອນແຫ່ງອື່ນໆໃນແມ່ນ້ຳຂອງທີ່ມີຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານຂອງປະຊາກອນນັບຫຼາຍລ້ານຄົນ ແລະ ສະເຖຍລະພາບລະບົບນິເວດວິທະຍາຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ.

“ຂອບເຂດ ແລະ ລະດັບຄວາມຮ້າຍແຮງຂອງຜົນກະທົບທີ່ເຂື່ອນໄຊຍະບູລີຈະມີຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານຂອງປະຊາກອນໃນຂົງເຂດແມ່ນ້ຳຂອງເປັນສິ່ງທີ່ຍັງບໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້,” ກ່າວໂດຍທ່ານ ນາງ ລາມ ທີ ທຸຍສູ ປະຈຳ ເຄືອຂ່າຍແມ່ນ້ຳຫວຽດນາມ ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາສັງຄົມ. “ໃນເມື່ອວ່າແມ່ນ້ຳຂອງເປັນສາຍນ້ຳຮ່ວມກັນ, ອະນາຄົດຂອງພວກເຮົາແມ່ນຂຶ້ນກັບການຮ່ວມມືກັນ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ຕິດພັນກັບເຂື່ອນໄຊຍະບູລີຮ່ວມກັນຂອງລັດຖະບານໃນເຂດພາກພື້ນກ່ອນທີ່ຈະຫຼ້າສວຍເກີນໄປ.”

ໃນເວລາໄປຢັ້ງມຢາມເຂດແມ່ນ້ຳຂອງໃນສັບປະດາກ່ອນນັ້ນ, ທາງອົງການແມ່ນ້ຳນາໆຊາດກໍ່ໄດ້ພົບວ່າເຂື່ອນແຫ່ງອື່ນທີ່ສະເໜີໃຫ້ມີການກໍ່ສ້າງໃນສາຍແມ່ນ້ຳຂອງໃນເຂດ ສປປ ລາວ ນັ້ນແມ່ນກຳລັງຢູ່ໃນໄລ

ຍະຄືບໜ້າຕໍ່ໄປ. ໃນເຂດທີ່ສະເໜີໃຫ້ມີການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນປາກແບ່ງ ເຊິ່ງ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ນຳເຂົ້າໄປໃນຂະບວນການປຶກສາຫາລືໃນຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງນັ້ນ, ຊາວບ້ານໄດ້ບອກໃຫ້ອົງການແມ່ນ້ຳນາໆຊາດຮູ້ວ່າ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຄາດວ່າຈະເລີ່ມຕົ້ນລົງມືການກໍ່ສ້າງເສັ້ນທາງເຂົ້າໄປສູ່ເຂດກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໃນອີກສອງຫາສິບສອງເດືອນຂ້າງໜ້ານີ້. ຊາວບ້ານຍັງໄດ້ເວົ້າອີກວ່າ ຫວ່າງມໍ່ໆຜ່ານມານີ້ ທາງບໍລິສັດຈີນກໍ່ໄດ້ສະຫຼຸບຜົນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນປາກລາຍ ແລະ ເຂື່ອນຊະນະຄາມໃນສາຍນ້ຳຂອງ. ໃນເດືອນກັນຍາຜ່ານມານັ້ນ, ອົງການແມ່ນ້ຳນາໆຊາດກໍ່ໄດ້ພົບວ່າ ທາງລັດຖະບານລາວ ໄດ້ເລີ່ມລົງມືລະເບີດແກ້ງສອງຈຸດເພື່ອສ້າງເສັ້ນທາງເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປາໃນເຂດກໍ່ສ້າງເຂື່ອນດອນຊະໂຮງ.

ກອງປະຊຸມຄັ້ງທີ 19 ຂອງສະພາຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງຈະໄດ້ໄຂຂຶ້ນໃນລະຫວ່າງວັນທີ 16—17 ມັງກອນ 2013 ທີ່ ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ປະເທດລາວ ນັ້ນເປັນທີ່ຄາດວ່າ ຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນແກ່ຄະນະກຳມາທິການຈະໄດ້ອອກຖະແຫຼງການສະບັບໜຶ່ງໃນໂອກາດກອງປະຊຸມຄັ້ງນີ້.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມສາມາດເບິ່ງໄດ້ຈາກ:

- ລາຍການສື່ຕ່າງໆກ່ຽວກັບເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ ແລະ ເອກະສານບັນທຶກຟຣີກ (Xayaburi Dam Media Kit and Flickr album)

<http://www.internationalrivers.org/resources/media-kit-on-the-xayaburi-dam-3412>,
<http://www.flickr.com/photos/internationalrivers/collections/72157631938762090/>